

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hviſs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

XIII. Fuitne Superbia, an Infidelitas, primum protoplastarum peccatum?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

II. DE PECCATO ORIGINANTE.

QVÆSTIO XII.

*An, & Cur permisi Protoplaste
tentari?*

I. LUTHERANOS quosdam refert *Lutherus Comment. in Gen. 1.* docuisse; Protoplastas non potuisse tentari, aut peccare; nec peccasse.

SVASERVNT ex principiis Lutheri. 1. *Iusto. 1. Tim. 1. lex non est posita, sed peccatori:* at ij erant iusti: Ergo vbi non est lex, ibi nec præuaticatio est.

2. Deinde prohibitio de non edendo, admonitio fuit qualis medicorum est; non lex.

II. S. Prosper censuit, causam permissionis, occultam fuisse superbiam prodromam tentationis.

III. *Ophite* fingeant, Serpentem fuisse Dei sapientiam, quæ oculos aperuit tentatis, in odium creatoris. *Manichæis*, erat Christus: *Origeni*, Delectatio: *Cyrillo*, species serpentis assumpta: *Iuliano*, fabula, bestiam loqui: *Iosepho*, naturale tunc brutis fuisse loqui.

AVTOR. I. Verè obnoxij fuerunt tentationi; & peccarunt, teste pœnâ mortis inflictâ. Neque hanc causauit esus de ligno; sed peccatum.

I. Patet ex Scriptura in *Antichristo p. 4. q. 10.*

2. Si ideo peccare nequuerunt, quia non habuerunt legem, vt iusti: ceu aiunt; ergo lex prærequirit peccatum, vt posita peccatori, & id peccatum rursus aliud, sicque porro. Fuit itaq; lex naturæ lata ante peccatum.

II. Causa permissionis fuit soli nota Deo, teste *Aug. l. 11. in Gen. 4.* Congruentiæ tamen afferuntur à *Bellar. lib. 3. c. 2.*

III. Tentatio autem facta est à ve-

ro, naturalique serpente: Testibus S. Patribus: Ex quo dæmon est locutus. *Sap. 2. Inuidiâ diaboli mors intravit, &c.* Non igitur ex natura ligni optima secuta mors est.

DICO AD I. Iam liquet. Adde ex *Aug. l. de spir. & lit. c. 10. Lex pœnarum comminatoria non est posita iusto*, qui sponte, & amore recti recta operatur. Sicut, *Rom. 6. Nō estis sub lege, sed sub gratia.* Vel vt *Ambr. in Psal. 36. Iusto lex, in tabulis scripta, non est posita; nā scripta in corde seruat, probatque opere: sed iniusto; ceu legis obliuio, aut contemtori.*

AD II. Pœna mortis & verba ipsa esse legem scriam testantur. Porro *Ophitæ*, ex *Valentino hæsiarchanæ*, serpentem colebant pro Deo; Dam-nati anno 172. verus a. serpente tentator; vt cui vera inflicta pœna erat. Neq; tunc bruta loquebantur; quia & nunc loquerentur; cum nil naturæ leperdiderint.

QVÆSTIO XIII.

*Fuitne superbia, an Infidelitas, pri-
mum Protoplastarum pec-
catum?*

LUTHERVS in *Comment. ad Gen. 3.* asserit Infidelitatem fuisse; quod se monituros non crederint.

CALVINVS *Inst. 2. c. 1. §. 4. Infidelitas vana defectiois fuit. Hinc autem emerfit ambitio & superbia.*

SVADENT. istis. 1. *Luth. Serpens in primis id perluadere studuit Euz. Scit enim Deus, quia qua die comederitis, aperientur oc. vestri. &c.*

2. *Luth. Calu. Fides est radix iustitiæ: ergo iniustitiæ, infidelitas.*

3. *Calu. Quia nunquam Adam auctor fuit*

fuisse repugnare Deo, nisi incredulus ipsius verbo.

4. S. Bonau. & Scoti, ex S. Aug. 14. Civ. c. 11. Peccatum primum fuisse Inobedientiam Adæ ex amore vxoris nimio. Quia ait Scorus, homo prius cognoscit alia, quam se; ideo prius in Adamo fuit inordinatus vxoris amor, quam propriæ excellentiæ.

5. Esto fuerit Superbia, quod fierent sicut Dij; Sed id fieri posse crediderunt; ergo prior fuit in eis infidelitas. Id si non crediderunt; vnde appetierunt fieri sicut Dij?

AVTOR. Superbia fuit initium peccati, ita D. Th. 2. 2. q. 163. non vxorius amor amicitia; vt S. Bonau. & Scorus volunt.

1. Teste S. Scripturam in Antichristo p. 4. q. 10.

2. Ita S. Patres Basil. Chryf. &c. S. August. lib. 8. de Gen. ad lit. cap. 11. cui Superbia & Inobedientia Adæ pro eodem sumuntur: cum omnis inobedientia superbus sit præcepti contemptus.

3. RATIO fauet. 1. Cum malos inter actus priores sint interni, quam externi idque circa obiectum tam intelligibile, quam sensibile; Cumque pars inferior à superiore deficere nequeat, nisi prius hæc à Deo defecisset: ideo concupiscentia boni sensibilis præualere Non potuit in animo, nisi prius ipse animus à Deo defecisset: Itaque nec amor vxorius fuisse prior Elatione potuit.

2. Inter actus internos circa bonum intelligibile, prior est actus circa finem hominis, qui in malis est Excellentia propria vt obiectum superbiæ; quam circa media: Quia media appetuntur propter finem; non contrà.

3. Mens illuminata obscurari ne-

quit errore, nisi prius obscurata per auersionem à Deo lumine vero: vt docet S. Aug. 14. Civ. c. 13. At superbia, appetens altiora se, fuit obscuratrix prima. Vnde Aug. 1. de pastoribus. c. 8. *superbia mater infidelitatis est.*

4. Quia Auersio à bono increato per se non est appetibilis, cum solum bonum sit obiectum voluntatis: At, non velle Deo credere, talis est auersio. In peccatis autem prior est conuersio ad bonum creatum vt ideo auertamur à Deo, quia conuertimur prius ad creatum bonum. Prior ergo fuit superbia, quam infidelitas. Hæc tamen illam secuta fuit, in Eua prius ex serpente, Dein ex Eua in Adamo.

DICO AD I. Textus docet suam superbiæ: Aperientur oculi; Eritis sicut Dij: & huc aspirarunt seducti & excæcati.

AD II. Contrarium consequentis sequitur: Nā Quia fides est origo iustitiæ, ideo infidelitas est finis iniustitiæ, nõ origo. Quippe primum in generatione est vltimū in corruptione, vt ædificationis principium est fundamentum; euerisionis, tectum.

AD III. Adam non fuisset incredulus, nisi per elationem: & sine hac non ausus fuisset discredere Deo; igitur elatio prior erat. Sic Aug. 14. Civ. cap. 17.

AD IV. S. Augustinus vult amorem vxorium nimium fuisse priorem inobedienciæ; at non priorem superbiæ. Dein Adam prius cognouit se, quam vxorem; ob infusam scientiam. Nec necesse prius amari, quod prius cognoscitur, cum quid cognosci possit, &

nōn amari. Demum Euz pecc. primum fuit, ait Scotus, amor proprius; ergo & Adæ esse potuit idem.

AD V. S. Aug. passim ait superbiam in eo fuisse, quod optarint fieri Dij per imitationem, non per naturam; ne ulli subessent. Quod votum potuit inesse animo per inconsiderantiam sine errore præuio.

III. DE PECCATO ORIGINATO SEV TRADUCE

QVÆSTIO XIV.

An sit peccatum aliquod Originale?

HVLDRICVS ZVINGLIVS, patre suo Luthero iunior septennio, in Comment. ad Rom. 5. In quo omnes peccauerunt, sc. non proprie peccatum, ait, sed Effectum peccati, id est, morbum seu defectum: qui tamen per se culpabilis non est, ait lib. de bapr. tract. 3. nec damnationis penam inferre potest. Ibid. Peccatum originale non est peccatum, nisi metonymicè; Sed morbus: id est, conditio, misera quidem illa, at multò lenior, quàm crimen meruerat. Infra: Ista ad peccandum amore sui propensio est peccatum originale, non proprie peccatum, sed fons quidam & ingenium sc. actualium peccatorum. Bullingerus, Bucerus, Gualt. excusant istum, quod originale distinguat ab actuali, & non neget esse peccatum orig: sed esse *Actionem sceleratam* dicat, Sic & Anabaptistæ.

ERASMVS Comment. in Rom. 5. in quo omnes peccauerunt, sc. imitatione, non propagatione, negat expresse originale esse peccatum: In secunda editione: obiecto ei Pelagianismo, fatetur se pecc. orig. agnoscere; at de modo Imitationis, seu Generationis silet.

Ergo tria asserit Zvinglius de pecc. Originali.

1. Esse morbum, sc. Concupiscentiam;

2. Hunc metonymicè esse peccatum: Rõ: Et: Sed contra Lutheranos & Calu. qui volunt esse proprie peccatum.

3. Peccatum originale esse metonymicè peccatum.

LYTHERANI coguntur idem asserere. Quia peccatum originale est doni supernaturalis priuatio, quod superadditum fuit homini; & habitualis à Deo auersio: ac hoc donum negant fuisse superadditum homini: ergo & negare debent pecc. orig. esse proprie peccatum.

SVADENT ZVINGLIANI istis cum Pelagio.

1. Ezech. 18. *Filius non portabit iniquitatem patris.*

2. Rom. 5. *Per vnus inobedientiam peccatum constituti sunt MULTI;* non omnes. Ergo Imitatione actuali multi; nam si Generationem iam Omnes constituerentur.

3. Ibid. *Per vnum hominem;* imitationem: per duos generationem; peccatum intravit in mundum.

4. 2. Cor. 4. *Omnes manifestari oportet;* recipiat vnusquisque propria corporis, prout est.

5. Rom. 5. *Vbi non est lex;* sc. cognita, illi non est præuicatio: at non est cognitio legis infantibus: ergo nec pecc. orig.

6. Rom. 7. *Absque lege peccatum mortuum erat;* Ego autem sine lege viuēbam quando.

RATIO 1. Christi iustitia non creditibus nil prodest: ergo Adæ peccatum illi obest non peccantibus.

2. Deus remittit pecc. propria: ergo non imputat aliena,

3. Ratio peccati est esse voluntarium, at nil voluntarium inest infantibus.

4. *Julianus.* Non peccat natus, non generator, non creator. Ergo nemo.

5. Quia gignit, sæpè est à p. or. ablarus.

6. Si p. o. trahitur generatione; foret naturale vitium. Hoc absurdum est: ergo non est peccatum.

7. Si nascuntur homines potestati Satanae subiecti: ergo Sathan eorum est conditor.

AVTOR